

ostatní obchodníky. Není také žádného živnostenského předpisu, dle něhož by omezen byl živnostník na výrobu a odbyt novými předměty svého oboru, naopak panuje odedávna při jednotlivých výrobních odvětvích, ku př. při živnosti krejčovské, truhlářské, čalounické, obuvnické a zlatnické, obyčej spočívající na poměrech tržby (odbytu) a záležející o tom, že obchodníci opotřebované již předměty svého oboru buď místo placení přijímají za nové, nebo kupují za hotové, by pak je v jednotlivých případech jako materiálu ku zhotovení nového zboží (zlatnického) zpeněžili nebo spravené dále prodali.

Pokud se při tom dotýční živnostníci výhradně omezují na zboží svého oboru, nelze v tom spatřovati zasahování v živnostenské právo vetešníků (obch. a živn. komora v Praze, sb. Freye a Mareše č. 2394). Prodávati nové neupotřebované ještě zboží není vetešník oprávněn, bez rozdílu, koupil-li je z první nebo z druhé ruky (obch. a živn. komora v Liberci, sb. Freye a Mareše čís. 2396). Koupí a prodej starého železa — nezahrnuje v to obchod všemi kovovými potřebami — nelze považovati za živnost koncessovanou a zejména nikoli za živnost vetešnickou (rozh. soud. dv. spr. ze dne 10. března 1882 č. 483, sb. »Budwinski« čís. 1337). Obchod starým zlatým a stříbrným zbožím náleží v pojem živnosti vetešnické (obch. a živn. komora v Praze, sb. Freye a Mareše č. 2403). Vetešníci jsou oprávněni obchodovati upotřebovaným zbožím (obch. a živn. komora v Brně, sb. »Freye a Mareše« č. 2405). Obchod starými pytli, bednami, sudy a nepotřebným papírem jest považovati za svobodnou živnost (obch. a živn. komora v Praze, sb. Freye a Mareše č. 2407). Vetešnictví jest obchodní živností a proto nejsou vetešníci oprávněni po živnostensku předsebráti správký na předmětech ku prodeji určených (obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Freye a Mareše č. 2410).

III. Obchod starožitnostmi.

Obchod starožitnostmi náleží ke svobodným živnostem; obchodník starožitnostmi není tudíž povinen vésti knihy. Obchod starožitnostmi nebyl proto zařaděn mezi živnosti koncessované, ježto nehledě k rozdílu této živnosti od živnosti vetešníků přimlouvá se za pojetí obchodníků starožitnostmi do živností svobodných také ta okolnost, že tito obchodníci jsou větším dílem protokolovanými kupci a jako takoví musí bez toho již knihy obchodní vésti. Tito obchodníci obchodují také všeobecně jen předměty vyšší ceny, stýkají se proto také se zvláštním druhem zákaznictva, tak že policejní dohled nutný při vetešnicích nelze při obchodech starožitnostmi ve stejném rozsahu na očích míti (výn. min. obch. ze dne 6. července 1886 č. 19.890).

Živnost zahradnická.

Živnost zahradnická náleží ke svobodným živnostem. Ačkoliv již i staří národové zakládali zahrady scuměrné podoby, přece jim zahradnictví bylo cizím. Výpravami Římanů rozšířilo se pěstování rostlin do Gallie, Německa, Britannie a na Pyrenejský poloostrov a také výpravami křížovými bylo mnoho nových kulturních rostlin zaneseno do severních krajín, kde zahradnictví zvláště ve klášterích pěstováno. Zakládání zahrad rozmohlo se nejvíce po objevení Ameriky; tu počaly se chovati ve sklenících rostliny z teplejších krajín, zvláště nejdůležitější rostliny lékařské a umělecké, čímž povstávaly botanické zahrady. Na poli zahradnictví zaujímá dnes Anglie prvé místo, potom Belgie, Francie a Holandsko. Také v Rakousku dosáhlo zahradnictví

vysokého stupně. Připojilo se dílem anglickému, dílem francouzskému zahradnictví; zvláště jsou to zahradnické společnosti, dále jednoty ku podporování zahradnictví a zahradnických výstav, které přispívají ku zdokonalení a podporování zahradnictví. Činí se rozdíl mezi umělými zahradníky, kteří pěstují speciální druhy zahradních plodin pravidelně dle vzorů cizozemských a umělým pěstěním a sázením a k tomu účelu zařizují ohřívárny a obchodními zahradníky, kteří provozují obchod nejen jimi vypěstovanými rostlinami (ovocem, květinami, zeleninou, semeny, stromovými stonky atd.), nýbrž také cizími výrobky; dále jsou zahradníci-ozdobníci, kteří z převážné části jen ony rostliny pěstují, které slouží za ozdobu; zelenáři i kteří se zabývají skoro výhradně pěstováním zeleniny atd.

I. Živnostenskoprávní povaha zahradnictví.

Zahradnictví má jen v té případnosti ráz živnosti, když vystupuje jako samostatná výdělečná činnost; nebyla však zařaděna (dle vyhl. pat. odst. V. a živn. řádu), mezi živnosti, provozována-li jest jako vedlejší výrobní živnost zemědělská, omezuje-li se tedy zahradnictví pouze na určitý pozemek zemědělství určený. Avšak v mnohých případech bylo by velice těžko stanovit přesně hranice mezi zemědělstvím a zahradnictvím, ježto zemědělství samo mnohdykrát dosahuje značného stupně intenzivity a v tom ohledu srovnává se úplně se zahradnictvím. Podle toho, co tuto řečeno bylo, mohlo by provozování zahradnictví nebo vedlejšího zaměstnání s tímto spojeného vzít na se ráz živnostenského výkonu jen tehdy, kdyby se rostliny pěstovaly i na některých jiných částech půdy, než-li na vlastních pozemcích. Tak by tomu bylo zejména při zřizování skleníků, pokud takováto stavba není v nutném spojení s provozováním zahradnictví na nějakém pozemku, a mají sloužiti nejen ku zvýšení rozvoje v určitém stadiu nebo na ochranu rostlin proti vlivu nepříznivého počasí atd. Dalším případem živnostenského provozování zahradnictví by byl ten, kde se zahradník omezuje nejen na prodej vlastní výroby zahradnických výrobků, nýbrž také na prodej výrobků zhotovených od cizích zahradníků; za řemeslo mohlo by býti považováno také provozování vedlejších živností zahradnických jako ku př. upravování kyték a věnců, pokud vyžaduje toto buď zvláštní obratnosti, bylo-li při tom upotřebeno cizích květin nebo sice vlastních, avšak nezhotovených u provozování živnosti zahradnické (dobrozdání obch. a živn. komory v Plzni). Správní soudní dvůr nalezl v rozhodnutí svém ze dne 16. ledna 1889 čís. 25 sb. »Budwinski« č. 4468, právem, že není tu případ činnosti živnostenské a že není potřebí živnostenské opovědi tehdy, když pozemků, které jsou určeny zemědělským výrobkům, používá se ku pěstování zeleniny, a to tak, že vzdělávání tohoto pozemku opatřují výhradně členové dotýčné rodiny bez vyškolených pomocníků, tak že tímto způsobem získané přírodní výrobky slouží jen potřebě majitelově a jeho rodiny a jen přebytek přírodních výrobků naprodej přichází. Obchodní zahradníci jsou oprávněni prodávati zeleninu také v sousedních místech dům od domu takovými osobami, které nemají povolení vésti podomní obchod, ježto ku podomnímu obchodu výrobky denní potřeby dle § 36 odst. 2 řádu živn. není potřebí žádné licence (obch. a živn. komora v Opavě). Umělé a obchodní zahradníci jsou oprávněni zhotovovati a prodávati přírodní květiny a sice na základě § 36 živn. řádu, neboť nehledě k tomu, že práva tohoto používají živnostníci tito po dobu více než 300 let, po kteroužto dobu trvá jejich živnostenský svazek, musí i prodej zboží vlastní

výroby pěstiteli dle ustanovení a v duchu řádu živn. přináležeti za všech okolností a bez ohledu na to, prodává-li výrobky tyto úplně jakožto suroviny nebo bez ladu a skladu, či více nebo méně vkusně a lahodně rozložené a vystrojené (výn. dolnorak. místodrž. ze dne 23. září 1892 č. 56.527 srv. k tomu i dobrozdání obch. a živn. komory ve Vídni).

Živnost zámečnická.

Živnost zámečnická náleží k řemeslným živnostem.

I. Celá řada jiných živností musí k úplnému zhotovení svých výrobků používati zámečnické živnosti, tak na př. kameníci pro lešení, náhrobky (hrobky) atd.; truhláři a tesaři potřebují ku zhotovování rozličných prací pomocníků zámečnických, rovněž tak čalouníci, pak klempíři pro hromosvody, mříže, pro hřebeny střech, trouby u kamen, vůbec práce z černého plechu; hrnčíř přijímaje nebo dodávaje železné části sporáků kováři ku zhotovování zámků, závor, šroubů nebo jiných ku stavbě potřebných součástí; obchodníci stavebním materiálem k opravám, ku přibití a přeměně starých dveří a oken; vetešníci a nožíři prodávají vozy a váhy nebo je spravují; obchodníci železem obvykle dávají si zhotovovati železné zboží svými služebníky nebo zámečníky. Tito živnostníci ocitují se tudíž často ve sporech se zámečnickou živností, kteréžto spory v stížnostech zámečnických společenstev opětovně svého výrazu došly; následkem toho min. vn. stanovilo zásadu, že majitelé některých živností jako ku př. podnikatelé staveb musí použití oprávněných mistrů zámečnických aspoň potud, pokud se nejedná o dokončení prací, jichž zhotovení provádějí vlastní pomocníci nebo přijatí pomocníci zámečnickí; ani vetešníci, ani obchodníci železem nejsou však oprávněni koupě železné zboží sami nebo najatým dělníkům zvláště pomocníkům zámečnickým dáti do správy. Kdežto zase s druhé strany není zákonem stanovena nutnost zákazu, dle něhož obchodníkům železem neměl by se dovoliti prodej zámečnického zboží ať na jich objednávku dodaného, ale zhotoveného oprávněnými zámečníky nebo zapovídati jim, že nesmí firmu svoji přidělati na ohnivzdorných pokladnách a jiných výrobcích (výn. min. vn. ze dne 7. října 1890 č. 13.501, sb. Freyova a Marešova č. 966).

II. Ostatně jest však i obor oprávněností zámečnické živnosti ještě v jiných směrech sporným.

1. Co se týče předkem zavádění elektrických domovních a pokojových telegrafů a telefonů rozhodl správní dvůr soudní ve speciálním případě, že těchto prací nelze řaditi k živnostenským právům spojeným se živností zámečnickou, neboť tato živnostenská činnost pojímá v sobě zhotovování telefonu, telegrafu atd. k takovému stupni dokonalosti, že jejich užívání musí býti ihned možno. Funkce telegrafních a telefonních apparátů jest ale, jak známo, odvísle od elektrotechnických náležitostí a podmínek, k jichž splnění jest potřebí zvláštních znalostí, kterých nelze si získati pouhým zaměstnáním při zámečnické živnosti (rozh. správ. soud. dvoru ze dne 19. června 1889 č. 2228 sb. »Budwinski« č. 4757).

2. Podle řádu dne 5. září 1785. prohlášeného a v tomto bodě od té doby doposud nezrušeného, jenž svědčil dělníkům pracujícím s ocelí a železem, náleží zámečníci a klempíři do jediné a sice do třetí třídy tenkrát stanovené pro dělníky železářské a ocelářské a každému z mistrů spojených v jedné z těchto tříd má býti na vůli ponecháno zhotovovati sem spadající zboží. Dle toho a dle § 37 č. 3 živn. řádu nemůže býti zámečníku bráněno